

آقای حافظ آهی

حافظ آهی یکی از منتخبین جشنواره ترویج علم سال جاری است که در حوزه سینما و مستندسازی به مطرح کردن موضوعات علمی پرداخته و در رابطه با این موضوع می‌گوید: «تخصص اصلی من برنامه‌سازی علمی، مستندسازی و فیلم‌سازی است. در واقع من در رشته‌های فیزیک و سینما تحصیل کرده‌ام و به همین جهت توانستم در کارهایم در حوزه علم و هنر فعالیت داشته باشم. تلاش من عمدتاً بر این بوده که یک تعادل بین علم و هنر برقرار کرده و بین آن‌ها پیوند ایجاد کنم. بنده کار ترویج علم را با برنامه‌سازی صدا هم در شبکه‌های رادیویی و هم در پادکست‌های مختلف اینترنتی شروع کردم.»

حافظ آهی در شبکه‌های مختلف رادیو و تلویزیون در زمینه ترویج علم و ساده‌سازی مفاهیم علمی، فعال بوده و در این رابطه می‌گوید: از سال ۸۵ این برنامه‌های مختلف رادیویی ساختم. پس از آن چند سال در تلویزیون مشغول شدم. از سال ۸۹ برنامه‌های مختلفی را در تلویزیون به‌عنوان نویسنده، کارگردان و یا سردبیر تهیه کردم و در واقع به‌عنوان مختلف در تلویزیون در بخش علمی فعالیت داشتم. برنامه‌های دیگری را هم در شبکه‌های اینترنتی راه‌اندازی کردم. برنامه تلسکوپ که سال گذشته از وب‌سایت آپارات منتشر شد، از جمله این فعالیت‌ها است که جایزه بهترین برنامه علمی اینترنتی کشور را از آن خود کرد.

وی در ادامه توضیحات خود افزود: علاوه بر حوزه برنامه‌سازی، در حوزه ترویجی به‌طور خاص با توجه به اینکه رشته تحصیلی من مرتبط با علم و هنر بوده، سعی کردم رابطه‌ای بین علم و هنر در زمینه‌های مختلف به‌ویژه سینما، ایجاد کنم. در کنار این موارد سعی کردم کلاس‌های آموزشی مختلف و دوره‌های آموزشی در حوزه‌های

علمی برگزار کرده و در زمینهٔ ترویج علم در سینما، همایش‌های مختلفی را ترتیب دادم. در کنار این فعالیت‌ها با رسانه‌ها نیز همکاری داشته و در مجلات و نشریات مختلفی در زمینهٔ ترویج علم مطالبی نوشته‌ام.

حافظ آهی مهم‌ترین دغدغه خود را در این مسئله عنوان کرد که چگونه می‌توان از هنر به‌عنوان یک ابزار مهم در ترویج علم استفاده کرد. به نظر وی، این مهم‌ترین نکته‌ای است که باید در تدوین سیاست‌های ترویج علم کشور مدنظر قرار گیرد. به باور این فعال حوزه ترویج علم کشور، نقطه‌ضعف این سیاست را باید بیگانگی علم و هنر دانست.

وی با تأکید بر این نکته که ما اصولاً باید ترویج علم را درست تعریف کنیم و اگر ترویج علم عمومی‌سازی و بومی‌سازی آن است باید در راستای دستیابی به این اهداف حرکت کرده و مسائلی که از رسانه‌هایی مانند تلویزیون در جامعه مطرح می‌شوند باید با خشک علمی متفاوت باشند افزود: هرکدام از این روش‌های اشاعه علم کاربری خاص خود را دارند و اصولاً هدف مقالات علمی، بدنه جامعه نیست. من به‌عنوان کسی که سال‌ها در زمینهٔ ترویج علم کار کرده‌ام و مخاطب ترویج علم بوده و علاقه‌مند به این حوزه هستم، دوست دارم کار بزرگان و صاحب‌نظران این حوزه را پیگیری کنم. مهم این است که یک فرد که در زمینهٔ خاص علمی تخصصی ندارد بتواند با یک مسئله علمی مرتبط با آن حوزه ارتباط برقرار کند و مسائل مطرح‌شده در ترویج علم نباید به‌صورت خشک و دانشگاهی باشد. در این میان استفاده از هنر برای ترویج علم به‌عنوان یک ابزار کاربردی، بسیار مهم است و می‌تواند ترویج علم را در تمام سطوح جامعه عملی کند. برای مثال شما در کشورهای مختلف جهان می‌توانید ببینید که سینما علاوه بر کاربرد سرگرمی می‌تواند مسائل مختلف علمی را در قالب فیلم به مردم جامعه و عموم طبقات آن ارائه کند. کتاب‌های رمان مختلف هم حتی از سوی دانشمندان باهدف ترویج علم نوشته

می‌شود. برای مثال استیون هاوکینگ سه جلد رمان برای نوجوانان در زمینه علم نوشته که البته دخترش نیز در نگارش این کتاب به وی کمک کرده است ولی مهم این است که هدف وی در این کتاب‌ها نوجوانان بوده‌اند.

وی در خاتمه توضیحات خود افزود: «متأسفانه بزرگ‌ترین مشکل ما این است که اصولاً رابطه بین علم و هنر در کشور ما عملاً قطع شده است. متأسفانه اساتیدی که در زمینه علم کار می‌کنند هیچ اعتباری برای هنر قائل نبوده و اساتیدی که در زمینه هنر کار می‌کنند نیز با مفاهیم علمی بیگانه و غریب هستند و در این میان اگر بتوان بین این دو حوزه ارتباط برقرار کرد می‌توان به ترویج علم خوش‌بین بود. من در این سال‌ها تلاش کرده‌ام یک ارتباط خوب بین علم و هنر برقرار کنم که اگر این اتفاق بیفتد، منجر به پدید آمدن و آثار ارزشمندی در حوزه‌های هنر و علم شده و نتیجه آن در برای مدت‌های طولانی باقی خواهد ماند.»

گفتگو: احسان محمدحسینی